TERMINOLOGY IN ECONOMICS. ADJECTIVAL ELEMENT

Silvia Pitiriciu, Assoc. Prof., PhD, University of Craiova

Abstract: In the jargon of Economics, the senses of adjectival elements come to be better revaluated due to the fact that these are fitted in, together with the nouns they are determining, in order to constitute aggregates under the forms of nominal collocations. Formally and semantically,in the jargon of Economics, specialized adjectives are kindred to the nouns from the same domain. In the studied jargon, the existing nominal collocations do stand as proofs of the fact that,apart from strictly specialized adjectives ,there are also,indeed,some other adjectives which come to be used within the corpus of common language. The present analysis does focus upon the formal and semantical features of adjectives inside the jargon of Economics, upon their contextually shaped senses which do provide the respective domain's distinctiveness. This latter's dynamics is, thereby, favoured not only due to some terms'stepping in as loans, especially of an English origin, but as well due to the sensible phenomenon of migration carried on by noun-like and adjective-like elements from the jargon of Economics towards the corpus of the common language.

*Keywords**:** jargon of Economics; adjective; sense; loan; nominal collocation.*

Limbajul economic, cu o structură complexă, aflată într-o continuă schimbare şi îmbogăţire, este un instrument utilizat atât în ştiinţele economice (management, marketing, finanţe-bănci, comerţ, bursă, afaceri), cât şi în media, vector care promovează mult lexicul specializat şi care îi asigură într-o oarecare măsură receptarea de către nespecialişti. Preocupări asupra limbajului economic se înregistrează în literatura de specialitate, mai ales după schimbarea regimului social-politic din 1989. Cercetările lingvistice româneşti şi străine sunt axate pe terminologie (ca lexic specializat)[1], lexicografie[2] şi discurs[3].

Sub aspect terminologic, specificul domeniului este asigurat de numele prin care se definesc o serie de concepte economice, de adjective şi de verbe. Substantivele şi verbele, împrumuturi şi creaţii interne, monosemantice ori polisemantice, cu sensuri libere sau contextuale sunt elemente definitorii în comunicare, întrucât poartă încărcătura semantică. Comparativ cu substantivul, elementele adjectivale au o prezenţă mai redusă în comunicare. Cu toate acestea, termenii economici adjectivali au un rol esenţial în stabilirea caracteristicilor conceptuale. De exemplu: *brut* (*profit brut, venit brut*), *capitalizat* (*valoare capitalizată*), *comercial* (*adaos comercial, balanţă comercială, cod comercial, credit comercial, discount comercial, licenţă comercială, marcă comercială, marjă comercială, rabat comercial, risc comercial, vad comercial, venituri comerciale*), *economic* (*agent economic, eficienţă economică, licenţă economică, uniune economică*), *financiar* (*activ financiar, analiză financiară, holding financiar, investiţii financiare, mecanism financiar, pieţe financiare, plasamente financiare, rezultat financiar, venituri financiare*), *forfetar* (*cota forfetară, plăţi forfetare, taxe forfetare*), *impozabil* (*bază impozabilă, obiect impozabil, perioadă impozabilă,*

[1] Constantinescu, 1996; Stoichiţoiu-Ichim, 2006; Museanu, 2010; Athu, 2011;
[2] Dobrotă, 1999 ; Topală, 2000;
[3] Samuels, 1989; Dudley-Evans, Henderson (eds.), 1990; Bernard, Colli, 1994.

BDD-A22279 © 2014 "Petru Maior" University Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.75 (2026-11-06 13:42:24 UTC)

profit impozabil, *valoare impozabilă*), *net* (*profit net*, *situaţie netă*), *neimpozabil* (*sumă neimpozabilă*, *venituri neimpozabile*), *nerambursabil* (*finanţare nerambursabilă*, *sumă nerambursabilă*), *salarial* (*drepturi salariale*), *valutar* (*operaţiuni valutare*, *transfer valutar*), *vamal* (*antrepozit vamal*, *cod vamal*, *declaraţie vamală*, *permis vamal*, *tarif vamal*, *taxă vamală*, *tranzit vamal*, *uniune vamală*) etc. Majoritatea adjectivelor economice provin de la substantive din sfera acestui domeniu şi pun în valoare diferite substantive cu care se asociază în sintagme.

Din categoria adjectivelor economice, am selectat alţi opt termeni pentru a le cerceta ocurenţele şi comportamentul semantic. Exemplele în care aceştia apar sunt preluate din presa românească din perioada 1990-2014.

bancar*, *-ă „(fin.) Care aparţine băncii, privitor la bancă, specific băncii” (DEXI, 191)

Adjectivul se asociază cu o serie de substantive, termeni economici: *active*, *bilanţ*, *capital*, *cec*, *credit*, *garanţie*, *lichiditate*, *piaţă*, *virament*. De exemplu:

„Calitatea *activelor băncilor* din România este slabă şi s-ar putea înrăutăţi în 2012.” (www.antena3.ro, 14.12.2011, *Active bancar*e);

„În teritoriu, dacă le iei şi le zgâlţâi bine, nu ştiu câţi dintr-o sucursală ştiu să citească un *bilanţ bancar*.” (http://a1.ro, 30.11.2010, *Mugur Isărescu: Nu ştiu câţi dintre angajaţii băncilor ştiu să citească un bilanţ bancar*);

„În timp ce ungurii, bulgarii, polonezii şi chiar ucrainenii profită de retragerea băncilor străine pentru a-şi întări *capitalul bancar* local, dovedind că au învăţat lecţia crizei, aceea de a nu fi dependent de prea multe bănci străine, românii se pare că pierd şi de data aceasta competiţia cu vecinii.” (http://bancherul.ro, 26.01.2011, *Ungaria, Bulgaria, Ucraina, Polonia, toate îşi întăresc capitalul bancar local, numai noi nu putem profita de retragerea băncilor străine: tot polonezii şi bulgarii îşi fac bănci în România*);

„Aşadar, un cetăţean român rezident în Belgia cu forme legale şi având un venit stabil poate obţine un *credit bancar* (pentru nevoi personale, de consum, ipotecar) - bineînţeles sub rezerva că poate îndeplini cerinţele băncii în materie de documente necesare şi că nu intră sub incidenţa rău-platnicilor.” (http://www.rombel.com, 3.07.2009, *Credit la o bancă în Belgia*);

„*Lichiditatea bancară* este o problemă de gestiune a pasivelor şi activelor bancare care au grade diferite de lichiditate.” (http://webcache.googleusercontent.com, *Tema 9. Managementul lichidităţii bancare*).

Alte substantive, termeni interdisciplinari (*operaţiune*, *organism, interdicţie*), dar şi cuvinte cu uz general (*accept*, *acceptare*, *acoperire*, *activitate*, *depozit*) îşi actualizează sensul economic numai în prezenţa adjectivului. De exemplu:

„Prin Click 24 Banking poţi realiza *operaţiuni bancare* rapid şi uşor.” (https://www.24banking.ro, 28.09.2014, *Operaţiuni conturi*);

„Astfel, *organismele bancare* din Rusia, care fac operațiuni în Europa ar putea beneficia de o finanțare limitată, sau chiar ar putea fi excluse de la împrumuturile acordate de Banca Centrală Europeană.” (http://www.reporterntv.ro, 6.08.2014, *Bursele europene sunt în cădere liberă din cauza conflictului din Ucraina. Zeci de companii înregistrează scăderi semnificative ale prețurilor acțiunilor*);

„Maramureşean cercetat pentru emiterea de file CEC fără *acoperire bancară*”: (http://www.infomm.ro/ro/, 3.02.2010, *Maramureşean cercetat pentru emiterea de file CEC fără acoperire bancară*);

„Doar atâta timp cât intrarea în *activitatea bancară* este liberă, va exista în acest domeniu o eficienţă similară, sub aspectul costurilor, celorlalte sectoare.” (http://mises.ro/246/, 25.09.2014, *Activitatea bancară, statele-naţiune şi politica internaţională*);

BDD-A22279 © 2014 “Petru Maior” University Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.75 (2026-11-06 13:42:24 UTC)

„Dobânda maximă plătită pentru un *depozit bancar* în lei pe un an ajunge în prezent la 4,4% şi este oferită de TBI Bank, o bancă de talie redusă care încearcă să-şi creeze astfel o bază de clienţi.” (http://www.zf.ro, 23.09.2014, *Cât câştigă un client care are un depozit de 10.000 lei la o bancă. Clasamentul celor mai mari dobânzi la depozitele în lei cu scadenţa la un an*).

bugetar, -ă „(despre veniturile şi cheltuielile statului, ale instituţiilor publice) Care aparţine bugetului, care se referă la buget; care este prevăzut în buget” (DEXI, 257)

Adjectivul se asociază cu substantive, termeni economici precum: *cheltuieli, credit, deficit, excedent, gestiune, venituri*:

„*Gestiunea bugetară* a producţiei, metodă de control şi reglare a activităţii întreprinderii” (http://www.management.ase.ro, 13/2002, *Management*);

„*Deficitul bugetar* a crescut în luna noiembrie cu 2,2 miliarde de lei, de la 7,6 miliarde de lei în luna anterioară la 9,8 miliarde de lei, respectiv 1,56% din PIB, nivel cu aproape un punct procentual sub ţinta de 2,5% convenită pentru acest an cu Fondul Monetar Internaţional, informează Mediafax.” (http://www.romanialibera.ro, 26.12.2013, *Creşte deficitul bugetar*).

Cele mai multe sintagme nominale au în structură adjectivul lângă substantive termeni interdisciplinari din drept, tehnică, ştiinţe sociale şi politice (*angajament, autorizare, clasificaţie, echilibru, execuţie, instituţie, multiplicator, neutralitate, operaţiuni, politică, proces, sistem*), dar şi elemente de limbă comună (*an, articol, disciplină, exerciţiu, rezerve*), al căror sens economic este actualizat în prezenţa adjectivului. De exemplu:

«Ţările europene ar putea fi autorizate să acţioneze alte state în justiţie dacă apreciază că acestea nu respectă "regula de aur" privind *echilibrul bugetar*, potrivit unui proiect de pact difuzat vineri şi citat de AFP». (http://economie.hotnews.ro,16.12.2011, *Regula de aur a echilibrului bugetar: ţările europene se vor putea acţiona în judecată - proiect de pact*);

„În economie, *multiplicatorul bugetar* exprimă cumulativ efectele politicii bugetare de relansare, concretizate în creşterea producţiei şi a venitului, în ridicarea gradului de ocupare, diminuarea inflaţiei şi a altor factori de dezechilibru.” (http://www.crispedia.ro, 18.09.2014, *Multiplicatorul bugetar*);

„*Neutralitatea bugetară* presupune neutralitate fiscală, echilibru bugetar, deci cheltuielile publice trebuie să fie limitate la strictul necesar.” (http://www.crispedia.ro, 18.09.2014, *Neutralitate bugetară*);

«În cadrul ultimului summit al liderilor europeni, s-a decis întărirea *disciplinei bugetare* a ţărilor din Zona Euro şi, în special, impunerea unor reguli cu putere de constrângere legate de revenirea la echilibrul bugetar, cu un mecanism automat de corecţie în caz de derapaj: aşa numita "regulă de aur"». (http://economie.hotnews.ro,16.12.2011, *Regula de aur a echilibrului bugetar: ţările europene se vor putea acţiona în judecată - proiect de pact*);

«Ultimii bani rămaşi în *rezervele bugetare* au ajuns, în cea mai mare parte, la autorităţile locale, cu toate că premierul Victor Ponta îşi lua încă din 2012 angajamentul public că Fondul „va fi folosit numai pentru situaţii de urgenţă, conform prevederilor legale, nu pentru finanţarea o dată la două luni a propriilor primari şi preşedinţi de consilii judeţene"». (http://www.gandul.info, 12.12.2013, *Ultima împărţire pe şest a milioanelor din Fondul de Rezervă al lui Ponta spre primării şi biserici. Cum a cheltuit Guvernul în 2013 „bugetul paralel"*).

bursier, -ă „(fin.) Care ţine de bursă, privitor la bursă; care se negociază la bursă” (DEXI, 264)

BDD-A22279 © 2014 “Petru Maior” University Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.75 (2026-11-06 13:42:24 UTC)

Adjectivul se poate asocia cu substantive, termeni economici precum: *capitalizare*, *cotaţie*, *crah*, *licitaţie*, *piaţă*, *produse*, *tranzacţie*. De exemplu:

„*Capitalizarea bursieră* reprezintă valoarea pe care piaţa (bursa) o dă unei firme." (http://www.intercapital.ro, 6.09.2014, *Explicaţii şi interpretare indicatori capitalizare*);

„Așa cum îi arată numele, diagrama de *cotații bursiere* este utilizată cel mai adesea pentru a ilustra fluctuația valorilor acțiunilor." (http://office.microsoft.com, 7.09.2014, *Crearea unei diagrame de cotaţii bursiere*);

„Un *crah bursier* reprezintă o cădere semnificativă a valorii totale a pieţei bursiere atribuită „spargerii" unei bule speculative." (www.kmarket.ro, *Despre bulele speculative*);

„Arhitectura noii *pieţe bursiere* avea la bază un sistem electronic modern, care acoperea funcţiile de tranzacţionare, compensare-decontare şi registru şi care era susţinut de un ansamblu coerent de regulamente şi proceduri." (http://www.bvb.ro, 21.09.2014, *Istoric-Bursa de Valori Bucureşti*);

„În sens larg, *tranzacţiile bursiere* încadrează totalitatea actelor de vânzare-cumpărare realizate atât în interiorul bursei, cât şi în afara acesteia, pe piaţa extrabursieră." (http://www.tradeville.eu, 24.09.2014, *Tranzacţia bursieră*).

Adjectivul *bursier* poate fi asociat cu substantive, termeni interdisciplinari utilizaţi în toate ştiinţele (*conjunctură*, *indice*, *operaţie*, *sistem*), dar şi cu substantive care aparţin limbii comune (*curs*, *joc*, *practică*, *supraveghere*), actualizându-le sensul economic. De exemplu:

„Cele 30 de blue chip-uri care alcătuiesc *indicele bursier* sunt: 3M, Alcoa, Altria Group, America Express, AIG, AT&T, Boeing, Caterpillar Inc., Citigroup, Coca-Cola Company, DuPont, Exxon Mobil, General Electric, General Motors, Hewlett-Packard, Home Depot, Honeywell, Intel, IBM, Johnson&Johnson, J.P.Morgan Chase, McDonald's, Merck&Co. Inc., Microsoft, Pfizer, Procter&Gamble, United Technologies Corporation, Verizon, Wal-Mart si Walt Disney." (http://www.tranzactiiforex.ro, 26.09.2014, *Indici bursieri Dow Jones*);

„Competiţia ne-a dat posibilitatea de a vedea cum funcţionează *sistemul bursier*, să ne dezvoltăm gândirea şi, desigur, spiritul competitiv." (http://www.banisiafaceri.ro, 26.10.2010, *La doar 16 ani poţi face tranzacţii pe piaţa bursieră*);

„Pe pieţele de capital dezvoltate s-a demonstrat că anunţul unei creşteri de capital antrenează o scădere a *cursului bursier* şi, implicit, a valorii de piaţă a societăţii."(http://www.preferatele.com, 17.08.2014, *Impactul anunţului majorării de capital asupra cursului bursier*);

„Răzvan Pasol, preşedintele Intercapital Invest, a iniţiat un asemenea proiect de simulare a *jocului bursier* concretizat în site-ul MarketMaker.ro." (http://www.businessmagazin.ro, 27.11.2006, *Monopoly bursier*).

contabil, ***-ă*** „(ec.) Care aparţine contabilităţii, care se referă la contabilitate" (DEXI, 431)

Adjectivul se asociază cu substantive, termeni economici precum: *amortizare*, *beneficiu*, *bon*, *cost*, *creanţe*, *credit*, *evaziune*, *factură*, *inventar*, *profit*. De exemplu:

„Costul economic este un concept mai larg decât *costul contabil*." (http://spiru20.contabil.org, *Microeconomie. Întrebări pentru examen*);

„Pentru aplicarea facilităţii fiscale, va fi luat în considerare *profitul contabil brut* înregistrat începând cu 1 iulie 2014 şi investit în echipamente tehnologice, maşini, utilaje şi instalaţii de lucru produse sau achiziţionate după această dată, conform OUG nr 19/2014." (http://www.avocatnet.ro, 25.09.2014, *Firmele vor fi scutite de impozitul pe profitul reinvestit in echipamente. Noile reguli au fost publicate in Monitorul Oficial*).

BDD-A22279 © 2014 "Petru Maior" University Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.75 (2026-11-06 13:42:24 UTC)

Majoritatea sintagmelor nominale au în structură, pe lângă adjectivul *contabil*, substantive termeni interdisciplinari din drept, tehnică, ştiinţe sociopolitice (*activ*, *analiză*, *autoritate*, *cazier*, *certificat*, *exhaustivitate*, *expert*, *expertiză*, *formulă*, *fraudă*, *normalizare*, *normă*, *operaţie*, *plan*, *politici*, *procedeu*, *principiu*, *registru*, *sistem*, *valoare*), dar şi elemente de limbă comună (*an*, *articol*, *bilanţ*, *cabinet*, *facilitate*, *înregistrare*, *paradis*, *pierdere*, *prudenţă*, *rezultat*). De exemplu:

„*Activul net contabil* reprezintă cel mai simplu şi mai rapid mod de estimare a valorii unei societăţi.” (http://www.monitorulexpres.ro, 23.02.2006, *Ce reprezintă activul net*);

„*Analiza contabilă* înseamnă întelegerea conţinutului fiecărei operaţiuni economico-financiare a firmei (vânzări, achiziţii, consumuri, încasări, plăţi) în scopul determinării tipului de modificări (creşteri, scăderi) care se reflectă asupra elementelor patrimoniale (active, pasive), a conturilor corespondente şi a părţii acestora (debit, credit) în care se va înregistra operaţia economică.” (http://abctrainingconsulting.ro, 8.09.2014, *Analiza contabilă*);

„În contabilitate, *exhaustivitatea contabilă* reprezintă înregistrarea completă...a tuturor operaţiilor economico-financiare privind patrimoniul unităţii economice.” (http://www.crispedia.ro, 14.08.2014, *Exhaustivitate contabilă*);

„*Normalizarea contabilă* este procesul prin care se standardizează prezentarea documentelor de sinteză, metodele contabile şi terminologia.” (http://teoraeco.blogspot.ro, 20.12.2009, *Normarea şi normalizarea contabilă*);

„Banca Centrală Europeană a recomandat pentru BNR eliminarea impozitului special de 80% şi aplicarea cotei standard, de 16%, concomitent cu stabilirea propriilor *norme contabile*, care să nu fie condiţionate de aprobarea Ministerului Finanţelor, ceea ce ar asigura o independenţă mai mare a BNR.” (http://www.zf.ro, 24.06.2014, *BCE recomandă pentru BNR impozit pe profit de 16 % şi norme contabile proprii*);

„Elementele prezentate în situaţiile financiare anuale se evaluează în conformitate cu *principiile contabile generale* prevăzute în prezenta secţiune 7 din anexa la OMFP 3055, conform contabilităţii de angajamente.” (http://www.cabinetexpert.ro, 30.04.2013, *Principii contabile generale*);

«Principalele *înregistrări contabile* aferente unei linii de credit în lei sunt: înregistrarea contabilă a împrumutului: 5121 “Conturi la banci în lei” = 519 “Credite bancare pe termen scurt.”» (http://www.contzilla.ro, 8.09.2014, *Monografie contabilă – linie de credit*);

„*Pierderea contabilă* se acoperă din profitul exerciţiului financiar încheiat, din profitul contabil reportat, din rezervele constituite din profitul net, din capital social şi din alte resurse financiare proprii.” (http://www.curierulnational.ro, 24.09.2014, *Pierdere contabilă şi pierdere fiscală*).

fiduciar*,*-ă „(ec.) Care are o valoare fictivă, convenţională” (DEXI, 727)

Adjectivul se asociază cu substantive, termeni economici precum: *garanţie*, *monedă*, *proprietate*. De exemplu:

„*Moneda fiduciară* este un instrument financiar care se bazează pe încrederea publicului în valoarea sa, chiar dacă valoarea ei materială (de exemplu, plasticul bancnotei sau metalul monedei) este mai mică decât valoarea de piaţă.” (http://www.creditamanet.ro, 8.01.2013, *Cursa aurului cu monedele naţionale fiduciare*);

„Se instituie în legislaţia civilă a Republicii Moldova instituţia *proprietăţii fiduciare* (trast).” (http://lex.justice.md, 16.02.1994, *Cu privire la proprietatea fiduciară*).

Adjectivul se poate cu substantive, termeni interdisciplinari, militari ori juridici (*misiune*, *operaţiune*, *titlu*) ori cu elemente de limbă comună (*activitate*, *circulaţie*, *depozit*, *responsabilitate*). De exemplu:

BDD-A22279 © 2014 “Petru Maior” University Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.75 (2026-11-06 13:42:24 UTC)

„*Misiunea fiduciară* (de exemplu, gestiune, garanţie etc.) va trebui tot timpul avută în vedere de către fiduciar, care nu poate exercita în mod arbitrar dreptul de proprietate fiduciară.” (http://iordachescu-law.ro, 20.09.2014, *Implementarea fiduciei în practica bancară. Modalităţi şi conlucrare instituţională" – avocat Eugen Constantin Iordăchescu*);

„În finanţe, *operaţiunile fiduciare* sunt operaţiuni de plasamente efectuate de către o bancă în străinătate pentru achiziţionarea de valori, de mărfuri sau de creanţe, în contul unui client, pe răspunderea şi pe riscul monetar al mandantului (clientului).” (http://www.crispedia.ro, 18.09.2014, *Operaţiune fiduciară*);

„În finanţe, *depozitele fiduciare* sunt depozite de titluri, de obiecte, de valori remise de doi sau mai mulţi mandanţi pentru a fi remise, în anumite condiţii bine determinate la unul dintre mandanţi sau unui terţ.” (http://www.crispedia.ro, 13.08.2014, *Depozit fiduciar*);

„Prin lege, un agent imobiliar are o *responsabilitate fiduciară* faţă de vânzător sau cumpărător.” (http://blog.positivelypresent.co, 7.08.2014, *Mediacity Agenţie Imobiliară Bucureşti*).

fiscal,-ă „(fin.) Care aparţine fiscului, care se referă la fisc” (DEXI, 735)

Adjectivul se asociază cu substantive, termeni economici precum: *chitanţă*, *datorie*, *evaziune*, *factură*, *monopol*, *profit*, *taxă*. De exemplu:

„Ca fenomen, *evaziunea fiscală* se întâlneşte atât pe plan naţional, cât şi pe cel internaţional, reprezentând una dintre cele mai răspândite infracţiuni cu caracter economic.” (http://www.dreptonline.ro, 22.09.2014, *Evaziunea fiscală*);

„*Factura fiscală* pentru bilete de avion rezervate online sau prin call center se emite la cererea pasagerului sau a plătitorului.” (www.esky.ro, 18.09.2014, *Factura fiscală*);

„Nu confundaţi profitul contabil, de unde provin, prin repartizare, dividendele, cu *profitul fiscal*, care duce la calculul impozitului pe profit şi unde se iau în calcul acele cheltuieli nedeductibile fiscal.” (http://www.avocatnet.ro, 16.02.2012, *Profit contabil & profit fiscal*).

În sintagmele nominale, adjectivul *fiscal* se poate asocia şi cu alte substantive, termeni interdisciplinari, din drept, ştiinţe sociopolitice (*civism*, *conformare*, *legislaţie*, *neutralitate*, *politică*, *reformă*, *sistem*, *timbru*, *valoare*). De exemplu:

„*Civismul fiscal* al cetăţenilor depinde în mare măsură de atitudinea responsabilă a funcţionarilor fiscali faţă de obligaţiile de serviciu, exprimată prin profesionalism înalt, transparenţă, simplificarea şi reducerea costurilor de *conformare fiscală* la nivelul agenţilor economici.” (http://www.fisc.md, 12.09.2014, *Noi oportunităţi de majorare a civismului fiscal al contribuabililor din IFS pe raionul Călăraşi*);

„Actul normativ aduce o serie de modificări privind *legislatia fiscală* şi nu numai.” (http://www.fin-expert.ro, 1.04.2014, *Finalert – Modificări legislatie fiscală*);

„*Neutralitatea fiscală* reprezintă acele impozite şi taxe, acel sistem de impunere care nu provoacă distorsiuni în alocarea resurselor productive.” (http://www.crispedia.ro,12.07.2014, *Neutralitate fiscală*);

„Formarea capacităților de implementare a *reformei fiscale* de mediu, care va spori beneficiile naționale și globale în domeniul mediului...” (http://www.md.undp.org, 8.09.2014, *Reforma fiscală de mediu*).

ipotecar,-ă „(despre creanţe, creditori) 1. Care are drept de ipotecă; garantat printr-o ipotecă 2. Privitor la o ipotecă” (DEXI, 933)

Adjectivul se asociază cu substantive, termeni economici precum: *creanţă*, *credit*, *creditor*, *datorie*, *debitor*, *dobândă*, *garanţie*, *împrumut*. De exemplu:

„În cea mai mare tranzacţie din istoria financiară a Marii Britanii, grupul bancar Lloyds TSB a salvat de la un posibil colaps de proporţii pe cel mai mare *creditor ipotecar*

BDD-A22279 © 2014 “Petru Maior” University Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.75 (2026-11-06 13:42:24 UTC)

britanic." (http://m.rfi.ro,2.09.2014, *Lloyds TSB salvează grupul HBOS, cel mai mare creditor ipotecar britanic*);

„Oficialii băncii au anunţat că examinează toate opţiunile privind *datoriile ipotecare* şi au indicat că discută cu banca centrală despre planuri aplicabile la nivelul întregii industrii de profil." (http://www.zf.ro,27.07.2011, *Irlandezilor cu credite ipotecare le-ar putea fi ştearsă o parte din datorie*);

„În cazul înstrăinării bunului ipotecat, în lipsă de dispoziţie contrară în contractul de ipotecă, *debitorul ipotecar* va depune preţul într-un cont bancar distinct şi îl va informa pe creditorul ipotecar cu privire la acesta." (http://legestart.ro, 5.10.2011, Reglementarea din Codul civil privind ipoteca imobiliară se îmbunătăţeşte din mers!);

„Creditul de consum cu *garanţie ipotecară* te poate ajuta la împlinirea visurilor tale: să investeşti în propria afacere, să achiziţionezi bunuri sau servicii sau să refinanţezi un credit existent." (http://www.vreaucredit.ro, 8.09.2014, *Creditul de consum cu garanţie ipotecară în lei de la ING Bank*).

Adjectivul se poate combina cu substantive, termeni juridici (*clauză*, *executare*, *înscris*, *obligaţiune*). De exemplu:

„Instanţa de trimitere arată că, deşi procedura civilă spaniolă permite atacarea cu apel a deciziei care, prin admiterea opoziţiei formulate de un debitor, pune capăt procedurii de *executare ipotecară*, aceasta nu permite în schimb debitorului, a cărui opoziţie a fost respinsă, să atace cu apel hotărârea instanţei de prim grad prin care a fost dispusă continuarea procedurii de executare silită." (http://www.economica.net, 27.07.2014, *Decizia CJUE care ar putea salva debitorii executaţi silit de către bănci*);

„În sens juridic, *înscrisul ipotecar* este un titlu încorporând o creanţă garantată printr-o ipotecă." (www.crispedia.ro, 23.07.2014, *Înscris ipotecar*).

monetar*,*-ă „(fin., ec., adm.) Care aparţine monedei, care se referă la monedă" (DEXI, 1188)

Adjectivul se asociază cu substantive, termeni economici ca: *deflaţie*, *depreciere*, *economie*, *inflaţie*, *lichiditate*, *ofertă*, *piaţă*. De exemplu:

„*Deprecierea monetară* internă este diminuarea puterii de cumpărare a unei monede în funcţie de creşterea preţurilor."(http://www.comunicatedepresa.ro, 26.09.2014, *Depreciere*);

«Se vorbeşte, de exemplu, de "inflaţie bugetară", de "inflaţie salarială", care sunt asociate în mod evident cu *inflaţia monetară*, dar care pot fi şi fenomene independente.» (http://www.ipedia.ro, 14.09.2014, *Inflaţia, procesul de creştere semnficativă şi persistentă a nivelului preţurilor*);

„*Oferta monetară* poate fi evidenţiată ca flux şi ca stoc." (http://www.stiucum.com, 21.09.2014, *Banii şi sistemele monetare*).

Adjectivul poate determina şi multe alte substantive, termeni interdisciplinari, din ştiinţele exacte şi socioumane (*agregat*, *analiză*, *bază*, *clauză*, *consiliu*, *corespondent*, *etalon*, *expansiune*, *fluctuaţie*, *fond*, *masă*, *neutralitate*, *normalitate*, *paritate*, *politică*, *unitate*) sau elemente de limbă comună (*acoperire*, *activ*, *circulaţie*, *susţinere*). De exemplu:

„*Analiza monetară* se întemeiază pe faptul că inflaţia şi *expansiunea monetară* sunt strâns legate pe termen mediu şi lung, susţinând astfel orientarea pe termen mediu a strategiei de *politică monetară* a BCE." (http://www.ecb.europa.eu, 23.09.2014, *Politica monetară*);

„De mai bine de doi ani, de când a început criza financiară globală, problema *etalonului monetar* internaţional a fost prea puţin abordată, deşi este deosebit de importantă." (http://www.bursa.ro, 6.11.2010, *Etalonul monetar şi economia mondială*);

„*Fluctuaţiile monetare* constau, cel mai adesea, în deprecierea puterii de cumpărare a banilor prin inflaţie." (http://legeaz.net, 23.09.2014, *Impreviziunea în contracte*);

BDD-A22279 © 2014 "Petru Maior" University Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.75 (2026-11-06 13:42:24 UTC)

„Având în vedere că banii sunt un mijloc de schimb, o creştere a *masei monetare* nu conferă, şi nici nu poate conferi, un beneficiu social.” (http://www.ecol.ro,15.09.2014, *Eşecul banilor fiat*).

„Sarcina principală a BCE în calitate de coordonator al Eurosistemului este punerea în aplicare a *politicii monetare* în zona euro, având ca scop menţinerea stabilităţii preţurilor.” (http://www.ecb.europa.eu, 23.09.2014, *Strategia de politică monetară*);

„*Circulatia monetară* este un proces extrem de complex, care are la bază conexiunea existentă între mişcarea monedei, în timp şi spatiu, şi mişcarea mărfurilor şi a serviciilor.” (http://cosmineconomic.blogspot.ro, 12.10.2012, *Circulaţia monetară*);

„Planul prevedea în primul rând o puternică *susţinere monetară*, atât cantitativă, cât şi calitativă, precum şi creditarea masivă a sectorului privat, principalul motor în relansarea economiei. (http://m.ziare.com, *Sfaturile lui Nouriel Roubini pentru europeni: Învăţaţi de la japonezi!*).

Semantica termenilor economici adjectivali este strâns legată de distribuţia lor în enunţ. În prezenţa substantivelor care aparţin exclusiv domeniului economic, adjectivul are un rol secundar, formal. Substantivul poartă încărcătura semantică, adjectivele de tip relaţional au rol de diferenţiere a subclaselor specifice profilului economic. În sfera semantică a termenilor economici, substantive şi adjective, toate semele indică specificul domeniului, asigurând monosemantismul, precizia semantică a termenilor, a sintagmei nominale şi, în ultimă instanţă, a mesajului.

Pe lângă substantivele termeni economici, s-a observat că adjectivele analizate au capacitatea de a se combina cu o serie de substantive termeni interdisciplinari (utilizaţi în ştiinţele exacte, în tehnică, în ştiinţele sociopolitice şi juridice), dar şi cu substantive nespecializate, polisemantice, de uz general. În această situaţie, adjectivele termeni economici au un rol esenţial în a actualiza sensul economic al substantivului respectiv. Procesul în sine se datorează, în fapt, substantivelor de la care au luat naştere termenii economici adjectivali: *bancar* (*bancă*), *bugetar* (*buget*) şi aşa mai departe.

În limba română, adjectivele termeni economici sunt împrumuturi din franceză: *bugetar* <fr. *budgétaire*, *bursier* <fr. *boursier*, *fiscal* <fr. *fiscal*, *ipotecar* <fr. *hypotécaire*, *monetar* <fr. *monétaire*; împrumuturi latino-romanice: *bancar* < it. *bancario*, fr. *bancaire*; *contabil* < fr. *comptable*, it. *contabile*; *fiduciar* < fr. *fiduciaire*, lat. *fiduciarius*. Bazele de la care s-au format derivatele în limbile respective sunt tot substantive. În procesul de derivare, de la substantive s-a transferat în sfera semantică a adjectivelor semul cel mai important, care indică specificul domeniului economic.

Constatăm o anumită mobilitate a termenilor economici adjectivali, exprimată nu numai prin asocierea cu substantive care aparţin lexicului economic, ci, mai cu seamă, prin combinaţiile cu substantive termeni interdisciplinari sau de uz comun. Acelaşi adjectiv se poate combina cu substantive diferite, după cum substantivele, specializate sau nu, se poat asocia cu adjective din domeniul economic. Sintagmele care au în structură adjective economice indică, pe de o parte, apartenenţa construcţiilor la limbajul profesional al domeniului economic, pe de altă parte, relaţia dintre lexicul economic şi lexicul interdisciplinar, relaţia dintre lexicul specializat şi cel comun.

BIBLIOGRAFIE

Athu, Cristina, *Influenţa limbii engleze asupra limbii române actuale (în limbajul economic şi de afaceri)*, Bucureşti, Editura Universitară, 2011.

Bernard, Y, Colli, J.-C., *Vocabular economic şi financiar cu indice de termeni în patru limbi*, Bucureşti, Editura Humanitas, 1994.

BDD-A22279 © 2014 “Petru Maior” University Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.75 (2026-11-06 13:42:24 UTC)

Constantinescu, Ileana, *Frangleza economică*, Bucureşti, Editura Economică, 1996.

Dobrotă, Niţă (coord.), *Dicţionar de economie*, Bucureşti, Editura Economică, 1999.

Dudley-Evans, A., Henderson, W (eds.), *The language of economics: the analysis of economics discourse, ELT Documents* No. 134, London, Modern Publications in association with The British Council, 1990.

Muşeanu, Elena, *Terminologia economică*, în Bidu-Vrănceanu, Angela (coord.), *Terminologie şi terminologii*, Bucureşti, Editura Universităţii din Bucureşti, 2010.

Samuels, Warren J., *Economics as discourse: an analysis of the language of economists*, London, Kluwer Academic Publisher, 1989.

Stoichiţoiu Ichim, Adriana, *Aspecte ale influenţei engleze în româna actuală*, Bucureşti, Editura Universităţii din Bucureşti, 2006.

Topală, Dragoş Vlad, *Dicţionar economic român-englez* (DERE), Bucureşti, Editura Economică, 2000.

BDD-A22279 © 2014 "Petru Maior" University Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.75 (2026-11-06 13:42:24 UTC)